

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 9C/6/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8711200254
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Soliarová
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2020:8711200254.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad, sudca JUDr. Dagmar Soliarová, v právnej veci žalobcu: N. A., D.. XX.XX.XXXX, N. O. A., zast.: Beňo & partners advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Nám. sv. Egídia 93, 058 01 Poprad, IČO: 44 250 029 proti žalovanej: Z. F., zast.: Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, v konaní o náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím s prísl.,

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi titulom náhrady trov právneho zastúpenia sumu 2 150,43 eur spolu s ročným úrokom z omeškania vo výške 7,5 % od 12.07.2011 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi titulom nemajetkovej ujmy sumu 9 450,- eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

III. V prevyšujúcej časti súd návrh žalobcu zamietá.

IV. Súd priznáva žalobcovi náhradu trov konania z prisúdeného nároku vo výške 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa svojím návrhom domáhal náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nezákonným pozbavením osobnej slobody. Svoj návrh odôvodnil tým, že na základe uznesenia vyšetrovateľa Úradu justičnej a kriminálnej polície v Poprade zo dňa 08.12.2006 bolo voči žalobcovi začaté trestné stíhanie pre trestný čin vydierania podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona, pričom toho istého dňa bola obmedzená jeho osobná sloboda. Na základe uznesenia Okresného súdu v Poprade zo dňa 11.12.2006 bol žalobca vzatý do väzby so začiatkom väzby od 08.12.2006. Dňa 05.06.2007 podal Okresný prokurátor na žalobcu obžalobu na Okresný súd v Poprade, ktorou obvinil žalobcu z trestného činu, pre ktorý bol trestne stíhaný. Dňa 20.12.2007 bol žalobca na základe uznesenia Okresného súdu v Poprade prepustený z väzby po prijatí písomného sľubu. Rozsudkom Okresného súdu v Poprade 5T/65/2007-413 zo dňa 10.11.2008, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 26.11.2008, bol žalobca právoplatne oslobodený spod obžaloby. Osobná sloboda žalobcu bola obmedzená od 08.12.2006 do 20.12.2007, t. j. 378 dní. Žalobca ďalej poukázal na to, že v priebehu trestného stíhania podával procesné podania a žiadosti o prepustenie z väzby, pričom viackrát mu táto žiadosť bola zamietnutá a vyhovené žiadosti o prepustenie z väzby bolo až dňa 20.12.2007. Vo svojej žalobe žalobca poukázal aj na právny stav, ktorý odôvodňoval jednak príslušnými článkami Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, konkrétne podľa čl. 5 predmetného Dohovoru. Ďalej poukázal na čl. 17 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a ďalej na Zákon č. 514/2003 o zodpovednosti štátu za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci nezákonným rozhodnutím. Poukázal aj na ustanovenia príslušného zákona týkajúce sa nielen skutočnej škody, ale aj nemajetkovej ujmy v peniazoch. Ďalej vo svojej žalobe uviedol, že na základe uznesenia o začatí trestného stíhania zo dňa 08.12.2006 bol

trestne stíhaný až do 26.11.2008, keď bol na základe rozhodnutia súdu oslobodený spod obžaloby. Trestné stíhanie žalobcu trvalo takmer tri roky a počas tejto doby bol vo väzbe celkovo 378 dní. Žalobca poukázal na to, že rozhodnutie o vznesení obvinenia tak aj rozhodnutie o vzatí do väzby boli nezákonné, nakoľko v konaní sa preukázalo, že nielen žalobca skutok nespáchal, ale aj to, že skutok, pre ktorý bol trestne stíhaný sa vôbec nestal. Žalobca pritom po celý čas poukazoval na svoju nevinu a predkladal potrebné dôkazy. Z uvedených dôvodov bol napokon oslobodený spod obžaloby. Žalobca uviedol, že žalovaná zodpovedá za škodu spôsobenú samotným trestným stíhaním trvajúcim takmer tri roky ako aj za škodu spôsobenú obmedzením osobnej slobody v dĺžke 378 dní. V súvislosti s náhradou majetkovej ujmy, je žalovaná zodpovedná za náhradu trov obhajoby v trestnom konaní, ktoré bol žalobca v dôsledku nezákonného trestného stíhania nútený vynaložiť. Celková náhrada majetkovej ujmy spočívajúca v odmene advokáta, cestovného a náhrady stratu času predstavovala sumu 3 390,- eur. Ďalej žalobca poukázal na nemajetkovú ujmu, ktorá mu vznikla v súvislosti s prebiehajúcim trestným stíhaním. Najvýraznejší dosah malo trestné stíhanie na jeho rodinný život. V čase obmedzenia osobnej slobody mal žalobcu manželku a maloletého syna. Manželka podala návrh na rozvod a manželstvo bolo rozvedené dňa 27.02.2007. Pozbavením osobnej slobody utrpel trvalé následky aj vzťah žalobcu s maloletým dieťaťom. Od začiatku trestného stíhania žalobca musel čeliť psychickému tlaku, ktorý spočíval jednak v podmienkach väzby a jednak v existencii reálnej hrozby, že sa mu nepodari preukázať svoju nevinu a že mu bude uložený vysoký trest za skutok, ktorý nespáchal. Vo väzbe nemal možnosť komunikovať so svojimi blízkymi v dostatočnej miere, trpel stavom beznádeje a depresie. Preto žiadal za utrpenú psychickú ujmu, za nezákonné pozbavenie osobnej slobody a za nezákonné trestné stíhanie sumu 50 000,- eur s prísl. Celkovo teda v rámci petitu žiadal od žalovanej zaplatiť sumu 53 390,- eur spolu s ročným úrokom z omeškania vo výške 7,5 % od 27.11.2008 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku a uhradiť trovy tohto konania.

2. Okresný súd rozhodnutím pod sp. zn. 9C/6/2011-147 zo dňa 06.02.2014 medzitýmny rozsudkom rozhodol, že nárok žalobcu na náhradu škody spočívajúcej v majetkovej a nemajetkovej ujme je čo do základu opodstatnený. Voči tomuto rozhodnutiu podala odvolanie žalovaná. Krajský súd v Prešove svojím rozhodnutím pod sp. zn. 12Co/70/2014-185 zo dňa 23.06.2015 rozsudok Okresného súdu potvrdil. Voči tomuto rozhodnutiu podala žalovaná dovolanie na Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý svojím rozhodnutím pod sp. zn. 8Cdo/34/2016 zo dňa 23.03.2016 zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 23.06.2015 pod sp. zn. 12Co/70/2014 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Po doručení vyjadrení Krajský súd Prešov svojím rozhodnutím pod sp. zn. 12Co/92/2016-222 zo dňa 22.02.2017 opätovne potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 06.04.2017. Voči tomuto rozhodnutiu opätovne podala žalovaná dovolanie, pričom Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutím 8Cdo/163/2017 zo dňa 12.08.2019 odmietol dovolanie žalovanej. Týmto postupom sa teda stál právoplatným medzitýmny rozsudok aj Okresného súdu v Poprade s tým, že žalobca má nárok na náhradu škody spočívajúcu v majetkovej i nemajetkovej ujme a tento nárok je čo do základu opodstatnený.

3. Na základe uvedeného súd pokračoval v konaní čo sa týka výšky konkrétneho nároku a predmetom bolo ďalšie dokazovanie na posúdenie výšky nemajetkovej ujmy tak aj konkrétnej náhrady materiálnej škody v súvislosti s poskytovaním právnej pomoci.

4. Na pojednávaní právny zástupca žalobcu uviedol, že žalobcovi bola spôsobená vážna škoda tým, že podobu viac ako rok bol vo väzbe, čím došlo k trvalému zásahu do jeho života. Ukončil sa manželský vzťah, taktiež vzťah so synom, ktoré dieťa pochádzalo z manželstva a tieto skutočnosti považuje žalobca za hlboký zásah do jeho osobnostných práv. Navyše mal ujmu na spoločenskom živote, svojmu okoliu musel vysvetľovať z akých dôvodov bol vzatý do väzby, pričom následne bol spod obžaloby oslobodený.

5. Žalobca vo svojej výpovedi uviedol, že v uvedený deň, t. j. 08.12.2006 bol v Poprade a do Popradu prišiel kvôli tomu, aby mohol byť so svojím synom cez vianočné sviatky a Mikuláša. Predtým sa totiž nachádzal v Bratislave, kde sa pripravoval na zápas. Polícia ho zadržala na vychádzke a návšteve pohostinstva. Na obvodnom oddelení Policajného zboru pri výpovedi poukazoval na to, že skutok, ktorý mu je dávaný za vinu, nemohol spáchať, predložil ubytovací preukaz z Bratislavy, odkiaľ sa vrátil len z dôvodu trávenia sviatku Mikuláša a Vianoc so synom. Avšak v čase spáchania skutku, ktorý mu bol kladený za vinu, bol v Bratislave. Napriek tomu bol umiestnený do výkonu väzby, ktorú prežíval veľmi zle, pretože bol presvedčený o svojej nevine. V dôsledku toho sa mu zhoršil zdravotný stav, trpel ochorením psoriázou, ktorá sa mu vo väzbe zhoršila. Ďalej poukázal na to, že výsledkom stresu vo väzbe schudol.

Osobne sa domnieva, že keby nebol vzatý do väzby, možno by sa mu podarilo zachrániť aj manželstvo a veľa vecí by sa zmenilo. Čo sa týka náporu na jeho psychiku, táto bola určite väčšia keď bol vo väzbe, ako vo výkone trestu. Zároveň si uvedomoval, že nemôže byť so svojim synom a ani sám si neprial návštevy syna v čase, keď bola jeho osobná sloboda obmedzená priamo na uzavretom oddelení. Keď už bol na otvorenom oddelení v Prešove, mohol prijímať návštevy vonku a byť oblečený v civile, až vtedy sa chcel stretnúť so synom, aby ho nevidel vo väzenskom oblečení. Syn z každej návštevy odchádzal s plačom. V tom čase bol navyše prvák, dieťaťu sa nemohol venovať ani pri príprave na vyučovanie. Ďalej vo svojej výpovedi uviedol, že vzatím do väzby mal ešte väčšiu nedôveru okolia v jeho osobu. Bola poškodená jeho povesť, kedy sa o ňom hovorilo, že je násilník a vydierač. V súčasnosti nie je trestne stíhaný v žiadnej veci. Výkon trestu pre ďalšie skutky bol ukončený 13.08.2013 a odvtedy vedie slušný a usporiadaný život. Ďalej bližšie k veci uviedol, že z dôvodu kolúznej väzby mal obmedzený kontakt s rodinou, a to aj písomný aj osobný, list z väzby k rodičom bol zaslaný až za dva mesiace. Návštevy mal pod dohľadom a skracovali mu aj dobu návštev. Po prepustení z väzby sa chcel zamestnať, ale nakoľko prebiehalo stále trestné konanie, žiaden zamestnávateľ ho zamestnať nechcel. Po ukončení výkonu trestu v roku 2013 (ktorý skutok nie je predmetom tohto konania) zamestnal sa v Námestove vo firme Strešné centrum. Následne táto firma zabezpečovala prácu v zahraničí, čo aj využil a vykonáva práce mimo územia Slovenskej republiky. Pred nástupom do výkonu trestu a po prepustení z väzby, t. j. v roku 2008 bol evidovaný na úrade práce, brigádniccky pracoval vo Svite a nevie udať či v tomto čase poberal aj sociálne dávky. Ďalej žalobca uviedol, že za trovy obhajoby uhradil čiastku cca 200 000,- Sk právnenému zástupcovi JUDr. Beňovi. Tieto finančné prostriedky podľa vedomosti žalobcu zaplatila jeho matka, pričom peniaze pochádzali z odpredania bytu s tým, že žalobca svoj podiel predal svojmu bývalému svokrovi, ktorý mu zato vyplatil 250 000,- Sk a tieto finančné prostriedky v hotovosti prevzala matka žalobcu a s týmito financiami disponovala jednak za trovy právneho zastúpenia a jednak sa z toho hradilo výživné.

6. Právny zástupca žalobcu vo svojej záverečnej reči uviedol, že pokiaľ sa týka majetkovej ujmy, súd si môže osvojiť čestné prehlásenie JUDr. Beňa, ktoré plne korešponduje s výpoveďou žalobcu. Nie je dôvodné sa domnievať, žeby obhajca vykonával obhajobu žalobcu bezodplatne. Čo sa týka reálne vykonaných úkonov obhajoby, tieto vyplývajú z trestného spisu a sú v tomto smere preukázateľné. Išlo o prípad nutnej obhajoby, obhajoba bola úspešná, keďže sa docielilo aj prepustenie z väzby a aj oslobodenie spod obžaloby. Čo sa týka úroku z omeškania, akceptuje, že existuje rozdielna judikatúra súdov ohľadom toho či je štát v omeškani, a ak áno, tak odkedy. Avšak v prospech klienta právny zástupca trvá na omeškani odo dňa uvedeného v žalobe, ktorý je dňom nasledujúcim po právoplatnom skončení trestného stíhania. Čo sa týka trov konania, poukázal na ustálenú judikatúru, ktorá v týchto typoch konania považuje za úspešného žalobcu bez ohľadu na výšku sumy určenej úvahou súdu a teda v prípade, ak súd prizná akúkoľvek časť žalobného návrhu je potrebné žalobcovi priznať aj 100 %-nú náhradu trov s tým, že výška týchto trov sa neodvodzuje od žalovanej, ale od prisúdenej sumy. Pokiaľ sa týka nemajetkovej ujmy, je nepochybné, že pozbavenie osobnej slobody v režime kolúznej väzby, je samo o sebe zásadným zásahom do práv človeka. Na preukázanie závažnosti takéhoto zásahu nie je potrebné žiadne osobitné dokazovanie. K tomu sa pridáva aj zásah do rodinného života a zásah do povesti uväznenej osoby. Aj keď návrh na rozvod bol podaný pred vzatím do väzby, je zrejme, že v tom čase aktuálna väzba nebola jediným, ale jedným z viacerých dôvodov podaného návrhu. Aj z toho dôvodu, že bol odporca vo väzbe, manželka k nemu stratila citovú náklonnosť. Vo vzťahu k mal. synovi je možné taktiež bez potreby ďalšieho dokazovania ustáliť, že vzťah medzi dieťaťom a rodičom v tomto veku sa za jeden rok bez vzájomného kontaktu veľmi vážne zhorší. Ďalej väzba zasiahla aj do vzťahu medzi žalobcom a jeho matkou, čo vyplynulo aj zo svedeckej výpovede. Zároveň bola narušená aj povesť žalobcu, pretože takýto zásah do života žalobcu vplýval aj na vzťah k žalobcovi. Navyše žalobca čelil dôvodným obavám z uloženia vysokého trestu, tieto obavy boli určite dôvodné, nakoľko počas výkonu väzby bolo zrejme, že orgány činné v trestnom konaní jeho obrane neveria.

7. Právny zástupca žalovanej uviedol, že zo strany žalobcu nebolo relevantným spôsobom preukázané ako platil odmenu advokáta a neboli predložené ani doklady ohľadom jednotlivých úkonov odmeny advokáta. Nie všetky úkony boli urobené účelne v prospech žalobcu a žalovaná rozporuje aj viackrát označené rozhovory v tom čase s obvineným, kde je potrebné uviesť, že takýto úkon môže byť účelný len vo vzťahu k nadväzujúcemu úkonu v trestnej veci. Vo vzťahu k osobe žalobcu má žalovaná zato, že voči žalobcovi už pred predmetným konaním v trestnej veci prebiehali ďalšie trestné konania, na základe ktorých bol aj odsúdený za násilnú trestnú činnosť a ako taký už bol vnímaný aj vo svojom okolí. Žalobca nešpecifikoval prečo práve z predmetného trestného konania by vyplývalo, že má vo svojom

okolí pokazenú povesť. Pokiaľ sa týka príčin rozvratu manželstva, je zrejmé, že návrh bol podaný už skôr ako bol žalobca vzatý do väzby a teda manželstvo už v tom čase bolo narušené a voči rozhodnutiu súdu o rozvoze manželstva žalobca ani nepodal odvolanie. Pokiaľ poukazuje žalobca na vzťah so synom, je zrejmé, že tento vzťah je v súčasnosti dobrý, čo vyplýva aj z vyjadrenia svedkyne a výkon väzby na tento vzťah nemal žiaden vplyv a nebol preukázaný. Svedkyňa - matka žalobcu tiež uviedla, že nemôže povedať, že by sa nejako zmenil vzťah voči žalobcovi v rámci rodiny. Taktiež nebolo preukázané, že by si žalobca nemohol nájsť v uvedenom čase prácu, pretože po prepustení z väzby v decembri 2007 žalobca v priebehu roka 2008 nastúpil do výkonu trestu pre iný skutok a po jeho prepustení v roku 2013 sa podľa vlastných slov zamestnal. Čo sa týka výšky nemajetkovej ujmy, žalovaná poukazuje na ustálenú prax súdov a na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 6MCdo/15/2012 z 30.09.2013, ďalej 3Cdo/19/2018 z 24.07.2018. Z týchto rozhodnutí vyplýva, že výška nemajetkovej ujmy by nemala presahovať sumu, ktorej výška je ustálená inými právnymi predpismi týkajúcimi sa obetí trestných činov, pričom pre porovnanie za rok 2006 najvyššia výška škody pre obeť trestných činov bola ustálená na sumu v prepočte 11 447,- eur. Pritom sa jedná o najväznejší zásah do života obetí. Žalobcom uplatnená výška nemajetkovej ujmy je preto neprimeraná. Pokiaľ sa týka úrokov z omeškania, žalovaná prijala žiadosť o predbežné prerokovanie náhrady škody dňa 11.01.2011 a teda úroky z omeškania môžu vo vzťahu k žalovanej plynúť až po zákonnej šesťmesačnej lehote, ktorú má na vyjadrenie v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 514/2003, t. j. od 12.07.2011. Avšak čo sa týka predmetnej veci, žalovaná má zato, že úroky z omeškania žalobcovi z náhrady nemajetkovej ujmy vôbec nepatria, keďže povinnosť na také plnenie vzniká až konštitutívnym rozhodnutím súdu. V tomto smere poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zverejnené v zbierke zákonov R45/2000.

8. Právny zástupca žalobcu predložil súdu čestné prehlásenie dňa 12.05.2020, na základe ktorého JUDr. Jozef Beňo, PhD. prehlasuje, že za obhajobu obžalovaného N. A. v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 5T/65/2007 prijal trovy obhajoby vo výške 3 390,- eur. V súvislosti s čestným prehlásením uviedol, že žalobcovi ani jeho obhajcovi v trestnom konaní sa nepodarilo dohľadať účtovný doklad preukazujúci úhrady týchto trov. Podľa zákona o účtovníctve sa účtovné záznamy uchovávaajú počas desiatich rokov nasledujúcich po roku, ktorého sa týkajú. Vzhľadom na to, že trestné konanie bolo právoplatne skončené v roku 2008, obhajca obvineného v trestnom konaní už predmetné účtovné záznamy nemá k dispozícii.

9. Zo svedeckej výpovede O. A. - matky žalobcu vyplýva, že o okolnostiach zadržania sa dozvedela od manželky svojho syna, pričom po tomto oznámení prišla pred Okresný súd, aby svojho syna videla. Ďalej vo svojej výpovedi uviedla, že umiestnenie jej syna vo väzbe bolo preňho veľmi ťažké. Hoci o tom celé roky nerozprávali, vedela, že jej syn trpí. Ako svojim rodičom dával pociťovať, že ich má rád. Navyše v tom čase mal sedemročného syna, ktorý išiel do prvej triedy, čo bolo veľmi ťažké. Svedkyňa uviedla, že chodievala za žalobcom na návštevy vždy keď jej to bolo povolené, nevie už presne uviesť, či to bolo raz za mesiac alebo raz za dva mesiace. Vždy keď jej to povolili. Po návrate z väzby býval u nich ako u rodičov, kde bolo vidieť, že mal zhoršený zdravotný stav psoriázy a ňakmi mal pokryté celé telo. Bol stále akoby v strehu a akonáhle sa otvorili dvere alebo počul cvaknutie kľučky, tak sa strhol, ale nikdy o týchto veciach spoločne nerozprávali. Ľudia sa ho začali po návrate z väzby strániť. Čo sa týka rozvodového konania, svedkyňa so svojou nevestou vychádzala dobre. Vie však, že keď bol vo väzbe, povedala jej, že sa chce dať rozvieť, pričom sa jej to svedkyňa snažila vyhovoriť. K rozvodu došlo bez toho, aby o tom svedkyňa vedela, resp. aby vedela o dátume. Taktiež uviedla, že časovo si už niektoré veci nepamätá, ale situáciu v tom čase riešil aj svat - otec jej nevesty pán Koleno, ktorý mal veľmi dobrý vzťah so žalobcom.

10. Predmetom konania sú žalobcom uplatnené dva samostatné nároky a to po prvé nárok na náhradu škody z titulu rozhodnutia o väzbe a po druhé nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za nezákonné rozhodnutie. Súd posudzoval tieto nároky v zmysle Zákona č. 514/2003 Z. z. Podľa § 17 Zákona č. 514/2003 Z. z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk ak osobitný predpis neustanovuje inak. V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak. Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ods. 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Znak objektívnej spôsobilosti zasiahnuť do chránených osobnostných práv je preto daný vždy vtedy, ak ide o takéto konanie, ktorého dôsledky by v rovnakej situácii negatívne pôsobili na každú inú fyzickú osobu ako nebezpečenstvo zníženia jej vážnosti u spoluobčanov aj nebezpečenstvo nepriaznivého ovplyvnenia jej uplatnenia v spoločnosti.

Podľa čl. 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý kto bol zatknutý alebo pozbavený slobody v rozpore s ustanovením tohto článku, má nárok na odškodnenie.

11. Nárok na náhradu trov trestného konania vyplýva z ustanovenia § 18 Zákona č. 514/2003 Z. z. Taktiež súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne v rozhodnutí č. k. 17Co/929/2013-85 zo dňa 30.07.2014, z ktorého vyplýva, že pokiaľ trestné konanie nepovedie k odsúdeniu, tak bude v zásade možné konštatovať, že uznesenie o vznesení obvinenia bolo nezákonným rozhodnutím z hľadiska posudzovania zodpovednosti za škodu spôsobenú trestným konaním obvineného. V zásade tak vždy vzniká povinnosť štátu nahradiť trovy právneho zastúpenia v trestnom konaní, pokiaľ po vznesení obvinenia nedôjde k odsúdeniu obvineného. Štát totiž v záujme výkonu verejnej moci vyvolá opodstatnenosť právneho zastúpenia dotknutého subjektu, preto nie je daný žiadny dôvod, aby neznášal náklady takéhoto právneho zastúpenia, ak sa vo výsledku preukáže, že voči dotknutému subjektu nebol daný výkon verejnej moci potrebný. Aj pri tomto nároku teda platí zodpovednosť za výsledok konania. Je potrebné uviesť, že právo na právnu pomoc v súdnom konaní alebo v konaní pred štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy má každý za podmienok ustanovených zákonom, pričom ide o právo vyplývajúce priamo z článku 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Pokiaľ v trestnom konaní ide o vec kde je nutná obhajoba, aj v takom prípade má obžalovaný právo zvoliť si advokáta, v ktorého má dôveru. Iba v prípade, ak tak neurobí, súd mu ustanoví obhajcu. Ak obžalovaný využije možnosť zvoliť si obhajcu nemožno takýto postup hodnotiť ako neúčelný, pretože ide o realizáciu jedného zo základných práv. Ani v prejednávanej veci sa súd nestotožnil s tým, že by náhrada trov trestného konania nemala byť považovaná za účelne vynaloženú. Nárok na náhradu trov trestného konania súd teda považoval za dôvodný.

12. Zvolený obhajca, ktorý žalobcu zastupoval v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 5T/65/2007 na základe plnomocenstva udeleného mu 09.12.2006, si voči žalobcovi ako obvinenému uplatnil náhradu trov poskytnutej obhajoby v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytnutie právnych služieb účinnejšie do 31.12.2008. Súd vychádzal z obsahu žaloby, keďže samotné vyúčtovanie trov obhajoby v trestnom konaní nebolo súdu predložené ako samostatná listina. Celková suma trov obhajoby bola obhajcom vyčíslená na 102 144,- Sk, teda 3 390,- eur, ktoré žalobca svojmu obhajcovi uhradil, o čom ako doklad predložil žalobca príjmový pokladničný doklad z 09.12.2006 na sumu 100 000,- Sk a z 30.12.2007 na sumu 2 000,- Sk.

V zmysle § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. <aspi://module='ASPI'&link='455/1991%20Zb.'&ucin-k-dni='31.%207.2007'> o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o advokácii) advokát je povinný pri výkone advokácie konať čestne a svedomito, dôsledne využívať všetky právne prostriedky a uplatňovať v záujme klienta všetko, čo podľa svojho presvedčenia pokladá za prospešné. Pritom dbá na účelnosť a hospodárnosť poskytovaných právnych služieb

V zmysle § 24 ods. 2 zákona o advokácii advokát popri nároku na odmenu má nárok aj na náhradu hotových výdavkov a na náhradu za stratu času. Za hotové výdavky sa považujú výdavky účelne a preukázateľne vynaložené v súvislosti s poskytovaním právnych služieb, najmä súdne a iné poplatky, cestovné a telekomunikačné výdavky a výdavky za znalecké posudky, preklady, odpisy alebo výpisy z verejných registrov.

V zmysle § 24 ods. 3 zákona o advokácii odmena advokáta sa určuje na základe dohody medzi advokátom a klientom; ak nedôjde k dohode, patrí advokátovi tarifná odmena.

Z citovaných ustanovení zákona o advokácii vyplýva pre advokáta (obhajcu) povinnosť postupovať pri zastupovaní klienta účelne, teda tak, aby každý úkon právnej služby smeroval k aktívnej obhajobe klienta, avšak s ohľadom na hospodárnosť vykonávania jednotlivých úkonov právnej pomoci.

Nakoľko žalobca súdu nepredložil žiadne vyúčtovanie trov obhajoby vynaložených v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde v Poprade pod sp. zn. 5T/65/2007, ich vyčíslenie je len súčasťou podanej žaloby o náhradu škody, pričom tieto trovy sú uplatnené v zmysle vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb účinnejšie do 31.12.2008, súd vychádzal zo skutočnosti, že k dohode medzi klientom a advokátom ohľadom trov konania nedošlo.

Určujúcou na priznanie odmeny a náhrady hotových výdavkov za poskytnutie právnych služieb je vyššie uvedená vyhláška MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie

právných služieb účinnej do 31.12.2008 (ďalej len vyhláška o odmene advokáta). Táto určuje okrem iného, čo možno považovať za úkon právnej služby a v akej výške za tento úkon patrí advokátovi odmena. Taktiež upravuje náhradu hotových výdavkov, vrátane výdavkov na cestovné.

Ako vyplýva z vyššie citovaného zákona o advokácii ako aj z citovanej vyhlášky, vykonanie jednotlivých úkonov právnej služby musí byť preukázané. Súd preto pripojil k tomuto konaniu trestný spis tunajšieho súdu sp. zn. 5T/65/2007, z ktorého by bolo zrejmé, ktoré úkony uplatnené obhajcom boli vykonané, či boli vykonané v rozsahu uvedenom obhajcom a aj posúdenie účelnosti vykonania týchto úkonov. Z uvedeného spisu sp. zn. 5T/65/2007 mal súd za preukázané vykonanie všetkých úkonov právnej služby uplatnených v žalobe o náhradu škody, ich rozsah a účel, okrem vykonania rozhovorov s obvineným vo väzbe.

Súd priznal žalobcovi ako náhradu majetkovej ujmy náhradu trov obhajoby v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 5T/65/2007 nasledovne:

1) odmenu v sume 50 266,- Sk za úkony právnej služby:

9.12.2006 - prevzatie a príprava obhajoby 2 048,- Sk

(§ 1/4, § 12/3b, § 14/1a vyhl. č. 655/2004 Z. z.)

9.12.2006 - účasť na vyšetrovacom úkone 4 x 2 048,- Sk

(§ 1/4, § 12/3b, § 14/1d vyhl. č. 655/2004 Z. z.)

výsluch obv. a konfrontácie od 7.30 hod. do 13.45 hod.

11.12.2006 - konanie pred súdom 2 048,- Sk

(§ 1/4, § 12/3b, § 14/1d vyhl. č. 655/2004 Z. z.)

výsluch obvineného pri vzatí do väzby

12.12.2006 - písomné podanie vo veci samej 2 048,- Sk

(§ 1/4, § 12/3b, § 14/1c vyhl. č. 655/2004 Z. z.)

sťažnosť proti uzneseniu o vzatí do väzby

18.12.2006 - ďalšia porada s klientom v ÚVV Banská Bystrica 2 048,- Sk

(§ 1/4, § 12/3b, § 14/1b vyhl. č. 655/2004 Z. z.)

23.1.2007 - účasť na vyšetrovacom úkone 4 456,- Sk

(§ 1/4, § 12/3b, § 14/1d vyhl. č. 655/2004 Z. z.)

výsluch svedkov od 10.15 hod. do 13.00 hod.

24.1.2007 - ďalšia porada s klientom v ÚVV Banská Bystrica 2 228,- Sk

(§ 1/4, § 12/3b, § 14/1b vyhl. č. 655/2004 Z. z.)

9.2.2007 - účasť na vyšetrovacom úkone 2 228,- Sk

(§ 1/4, § 12/3b, § 14/1d vyhl. č. 655/2004 Z. z.)

výsluch svedka

16.2.2007 - ďalšia porada s klientom v ÚVV Ružomberok 2 228,- Sk

(§ 1/4, § 12/3b, § 14/1b vyhl. č. 655/2004 Z. z.)

19.3.2007 - účasť na vyšetrovacom úkone 2 228,- Sk

(§ 1/4, § 12/3b, § 14/1d vyhl. č. 655/2004 Z. z.)

výsluch svedkov

20.4.2007 - ďalšia porada s klientom v ÚVV Prešov 2 228,- Sk

(§ 1/4, § 12/3b, § 14/1b vyhl. č. 655/2004 Z. z.)

15.5.2007 - písomné podanie vo veci samej 2 228,- Sk

(§ 1/4, § 12/3b, § 14/1c vyhl. č. 655/2004 Z. z.)

žiadosť o prepustenie z väzby

8.8.2007 - ďalšia porada s klientom v ÚVV Levoča 2 228,- Sk

(§ 1/4, § 12/3b, § 14/1b vyhl. č. 655/2004 Z. z.)

13.12.2007 - ďalšia porada s klientom v ÚVV Levoča 2 228,- Sk

(§ 1/4, § 12/3b, § 14/1b vyhl. č. 655/2004 Z. z.)

20.12.2007 - konanie pred súdom 2 x 2 228,- Sk

(§ 1/4, § 12/3b, § 14/1d vyhl. č. 655/2004 Z. z.)

hlavné pojednávanie od 11.00 hod. do 14.00 hod.

28.1.2008 - konanie pred súdom 2 382,- Sk

(§ 1/4, § 12/3b, § 14/1d vyhl. č. 655/2004 Z. z.)

hlavné pojednávanie

18.2.2008 - konanie pred súdom 2 382,- Sk

(§ 1/4, § 12/3b, § 14/1d vyhl. č. 655/2004 Z. z.)

hlavné pojednávanie

10.11.2008 - konanie pred súdom 2 382,- Sk

(§ 1/4, § 12/3b, § 14/1d vyhl. č. 655/2004 Z. z.)
hlavné pojednávanie

2) náhradu režijných paušálov v sume 4 018,- Sk, ktorá predstavuje:

- režijný paušál 164,- Sk (§ 16/3 vyhl. č. 655/2004 Z. z.) za každý úkon právnej služby vykonaný v roku 2006 (8 x 164,- Sk) = 1 312,- Sk
- režijný paušál 178,- Sk (§ 16/3 vyhl. č. 655/2004 Z. z.) za každý úkon právnej služby vykonaný v roku 2007 (12 x 178,- Sk) = 2 136,- Sk
- režijný paušál 190,- Sk (§ 16/3 vyhl. č. 655/2004 Z. z.) za každý úkon právnej služby vykonaný v roku 2008 (3 x 190,- Sk) = 570,- Sk

3) náhradu za stratu času vo výške 10 500,- Sk, ktorá predstavuje:

- náhradu za stratu času (§ 17/1 vyhl. č. 655/2004 Z. z.) v sume 273,- Sk za každú i začatú polhodinu pri ceste Poprad - Banská Bystrica a späť dňa 18.12.2006 - 8 začatých polhodín x 273,- Sk = 2 184,- Sk
- náhradu za stratu času (§ 17/1 vyhl. č. 655/2004 Z. z.) v sume 297,- Sk za každú i začatú polhodinu pri ceste Poprad - Banská Bystrica a späť dňa 24.1.2007 - 8 začatých polhodín x 297,- Sk = 2 376,- Sk
- náhradu za stratu času (§ 17/1 vyhl. č. 655/2004 Z. z.) v sume 297,- Sk za každú i začatú polhodinu pri ceste Poprad - Ružomberok a späť dňa 16.2.2007 - 6 začatých polhodín x 297,- Sk = 1 782,- Sk
- náhradu za stratu času (§ 17/1 vyhl. č. 655/2004 Z. z.) v sume 297,- Sk za každú i začatú polhodinu pri ceste Poprad - Prešov a späť dňa 20.4.2007 - 6 začatých polhodín x 297,- Sk = 1 782,- Sk
- náhradu za stratu času (§ 17/1 vyhl. č. 655/2004 Z. z.) v sume 297,- Sk za každú i začatú polhodinu pri ceste Poprad - Levoča a späť v dňoch 8.8.2007 a 13.12.2006 - 4 začaté polhodiny x 297,- Sk = 2 376,- Sk

Spolu tak súd považoval za preukázané a účelne vynaložené trovy obhajoby v celkovej výške 64 784,- Sk, teda 2 150,43 eur. Konečnú sumu vyjadrenú v slovenských korunách prepočítal súd v zmysle § 2 ods. 3 zákona č. 659/2007 Z.z. o zavedení meny euro v Slovenskej republike a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v súlade s Nariadením Rady ES č. 694/2008, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie ES č. 2866/98, pokiaľ ide o prevodný kurz eura pre Slovensko, kedy konečnú sumu, ktorá má byť skutočne zaplatená obhajcovi za vykonanie obhajoby prepočítal stanoveným konverzným kurzom 30,1260 Sk za 1 € pri dodržaní uplatňovaných zásad a princípov, ktoré boli prijaté na účely súvisiace s prechodom na euro.

Podľa § 14 ods. 1 písm. b) vyhlášky o odmene advokáta účinnej do 31.12.2008 odmena vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny patrí za tieto úkony právnej služby ďalšia porada alebo rokovanie s klientom za každú aj začatú hodinu.

Na základe vyčíslenia trov obhajoby vynaložených v trestnom konaní si obhajca uplatnil odmenu za právny úkon rozhovor s obvineným vo väzbe, a to celkovo za 11 takýchto rozhovorov (porád s klientom). Po oboznámení sa s obsahom trestného spisu sp. zn. 5T/65/2007 súd konštatuje, že počet a frekvencia týchto úkonov nie sú účelné ani hospodárne. Obhajca vykonal poradu s klientom dňa 18.12.2006 v Banskej Bystrici a následne aj dňa 21.12.2006, pričom súd práve poradu z 21.12.2006 považuje za neúčelnú, nakoľko sa konala len tri dni od predošlej, nedošlo medzitým k žiadnemu ďalšiemu vyšetrovaciemu úkonu a stratégiu obhajoby pre ďalšie konanie bolo možné a účelné prebrať na porade dňa 18.12.2006, ktorá sa konala po výsluchoch obvineného, svedkov ako aj po rozhodnutí súdu o vzatí obvineného do väzby a po podaní sťažnosti voči tomuto rozhodnutiu. Rovnako súd posúdil aj poradu vykonanú dňa 16.03.2007 v Ružomberku, ktorá sa konala len mesiac po porade zo 16.02.2006, pričom opäť medzi týmito dvoma poradami nedošlo k žiadnemu vyšetrovaciemu úkonu. Ďalšiu poradu vykonal obhajca dňa 20.04.2007 v Prešove, predchádzal jej výsluch svedkov, avšak už 11.05.2007 vykonal v Prešove ďalšiu poradu, opäť však tejto porade nepredchádzal žiaden vyšetrovací úkon, preto túto poradu súd vyhodnotil ako neúčelnú. Následne obhajca vykonal s obvineným poradu v Levoči a to päťkrát za sebou v dňoch 08.08.2007, 04.09.2007, 19.09.2007, 28.09.2007 a 13.12.2007. Súd považoval za účelne vykonané len porady v dňoch 08.08.2007, ktorej predchádzala žiadosť o prepustenie z väzby a konanie o tejto žiadosti a 13.12.2007, kedy na deň 20.12.2007 bolo nariadené prvé hlavné pojednávanie v predmetnej trestnej veci, a teda bezprostredne predchádzala úkonu, na ktorom sa rozhodovalo o obžalobe a obrane obvineného. Súd pri hodnotení účelnosti a hospodárnosti jednotlivých porád vzal do úvahy skutočnosť, že išlo o obhajobu na plnú moc klienta, avšak napriek tomu má za to, že počet a frekvencia týchto porád neprispeli žiadnou mierou k obhajobe klienta a neovplyvnili rozhodnutie súdu vo veci samej, preto odmenu za porady s klientom konané v dňoch 21.12.2006, 16.03.2007, 11.05.2007, 04.09.2007, 19.09.2007, 28.09.2007 obhajcovi nepriznal a nepriznal k nim ani režijný paušál, ktorý sa viaže na poskytnutie právnych služieb.

Podľa § 16 ods. 4 vyhlášky o odmene advokáta účinnej do 31.12.2008 na výšku náhrady preukázaných cestovných výdavkov sa vzťahujú osobitné predpisy, ak táto vyhláška neustanovuje inak. Pojem preukázané cestovné výdavky zahŕňa nielen samotné preukázanie vykonania služobnej cesty ale taktiež uvedenie motorového vozidla, ktorým bola táto cesta vykonaná a preukázanie výšky výdavkov súvisiacich s touto cestou, teda preukázanie výšky spotreby motorového vozidla, ktorým bola táto cesta vykonaná a taktiež preukázanie ceny, ktorú obhajca zaplatil za pohonné látky v čase vykonania predmetnej cesty. Obhajca je zároveň povinný uviesť, či si uplatňuje aj základnú náhradu za 1 km jazdy za používanie cestných motorových vozidiel pri pracovných cestách v zmysle opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR účinného v čase vykonania pracovnej cesty. V predmetnej žalobe o náhradu škody sú cestovné výdavky vyčíslené jednou sumou vo výške 13 806,- Sk, a teda súd nemá ako overiť cestovné náhrady za jednotlivé vykonané cesty, taktiež absentuje preukázanie vynaložených výdavkov v súvislosti s týmito jednotlivými cestami, keď súčasťou uplatneného cestovného nie je uvedenie motorového vozidla, ktorým bola táto cesta vykonaná, uvedenie výšky spotreby motorového vozidla, ktorým bola táto cesta vykonaná, nie je preukázaná ani cena za liter paliva potrebného na vykonanie tejto cesty. Keďže teda žalobca vykonanie pracovných ciest žiadnym spôsobom nepreukázal, súd nemohol tieto hotové výdavky v rámci náhrady škody žalobcovi priznať.

13. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

14. Čo sa týka úrokov z omeškania, ktoré žiada v predmetnej žalobe žalobca, súd sa stotožňuje s výpoveďou žalovanej s tým, že vo vzťahu k trovám právneho zastúpenia sa mohla dostať do omeškania až uplynutím lehoty na predbežné prerokovanie nároku čo v danej veci predstavuje deň 12.07.2011. Preto súd priznal úroky z omeškania vo vzťahu k trovám právneho zastúpenia vo výške 7,5 % ročne odo dňa 12.07.2011 v súlade s Nariadením vlády 87/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

15. Žalobca si uplatnil aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy a to aj v súvislosti s rozhodnutím o väzbe ako aj na základe nezákonného trestného stíhania. Ustanovenie § 17 ods. 2 Zákona č. 514/2003 Z. z. umožňuje vo výnimočných prípadoch, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom priznať aj nárok z titulu nemajetkovej ujmy, ktorá sa uhrádza v peniazoch. Pri posudzovaní týchto nárokov je potrebné vychádzať zo zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2008 a to s poukazom na ustanovenie § 27 b) ods. 1 citovaného zákona. Je pravdou, že výška náhrady nemajetkovej ujmy nie je limitovaná, to však neznamená, že táto výška môže byť určená iba svojvoľnou úvahou, ale musí ísť o úvahu preskúmateľnú (rozsudok Najvyššieho súdu SR 7Cdo/145/2011 zo dňa 12.12.2012). Pri posudzovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy súd musí vždy vyhodnotiť všetky okolnosti konkrétneho prípadu a to predovšetkým závažnosť vzniknutej ujmy a závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom, rodinnom, spoločenskom, prípade pracovnom živote. Nemajetkovú ujmu nemožno priznať len pre rozdiel v subjektívnom prežívaní trestného stíhania, ale musia byť objektívne preukázané vyššie uvedené okolnosti.

16. Nepochybne obmedzenie osobnej slobody z dôvodu výkonu väzby je výrazným zásahom do súkromného života každého človeka a možno ju považovať za zásah vysokej intenzity do práv poškodeného. Žalobca okrem iného nárok na náhradu nemajetkovej ujmy odôvodňoval aj zdravotnými problémami, poukázal na zhoršenie psoriázy. Tvrdil, že v dôsledku väzby sa tento zdravotný stav zhoršil. Svedkyňa - matka žalobcu taktiež vypovedala, že po návrate z väzby býval u nich a ona si všimla zhoršenú psoriázu. Uvedené skutočnosti však žalobca nezdôvodnil žiadnymi lekáorskými správami, z ktorých by vyplývalo, že trpí kožným ochorením, ktoré sa zhoršilo z dôvodu výkonu väzby. Uvedené skutočnosti neboli preukázané žiadnym relevantným spôsobom. A nebolo ani preukázané, že by počas výkonu väzby nebola žalobcovi poskytnutá riadna zdravotná starostlivosť, čo by mohlo spôsobiť zhoršenie jeho zdravotného stavu. Žalobca tvrdí, že došlo k jeho vážnej ujme, ktorá vyústila aj do problémov s pôvodnou váhou, uvedené skutočnosti neboli ničím preukázané. U žalobcu sa nejednalo o prvú väzbu, pre spáchanie iných skutkov už vo väzbe bol. Nepreukázala sa teda príčinná súvislosť medzi touto väzbou a celkovým zdravotným stavom žalobcu.

17. Taktiež nie je možné konštatovať, že práve výkon väzby spôsobil rozvrat jeho manželstva. Z rozsudku o rozvode manželstva č. k. 17C/140/2006 zo dňa 27.02.2007 vyplýva, že návrh na rozvod navrhovateľka - bývalá manželka žalobcu podala dňa 08.08.2006. Už v tom čase poukázala na problémy v manželstve, ktoré vznikli ešte v predchádzajúcom období z dôvodu mimomanželských vzťahov žalobcu počas trvania manželstva. Ďalej v tomto návrhu na rozvod bolo uvedené, že v jeseni 2005 bol odporca vzatý do väzby. Z výpovede v rozvodovom konaní ďalej vyplynulo, že žalobca v tom čase je už druhýkrát vo väzbe a jeho manželka k nemu stratila citovú náklonnosť. Príčinou rozvratu manželstva teda nebola predmetná väzba v decembri 2006. Už v čase podania návrhu navrhovateľka poukazovala na závažné nezhody v ich vzťahu a neuvažovala o obnovení spolužitia. Tvrdenia o tom, že by na rozpad manželstva malo mať vplyv trestné stíhanie, resp. výkon väzby, súd nepovažoval za preukázané.

18. Žalobca tiež poukazoval na vplyv trestného stíhania na jeho povesť v mieste bydliska ako aj na sféru vzťahov s príbuznými a priateľmi. Uvedené skutočnosti sa nepreukázali ani z predložených dokladov a taktiež ani zo svedeckej výpovede matky žalobcu, ktorá uviedla, že v rodine sa nepoškodila jeho povesť, možno k zhoršeniu tejto povesti došlo medzi jeho kamarátmi. Uvedené skutočnosti však neboli ďalej ničím preukázané. Navyše voči žalobcovi už pred predmetným trestným stíhaním prebiehali ďalšie trestné konania, na základe ktorých bol odsúdený za násilnú trestnú činnosť. Opäť sa teda nepreukázala príčinná súvislosť medzi touto väzbou a povesťou žalobcu a vplyvu tejto väzby na vzťahy s príbuznými a priateľmi.

19. Žalobca ďalej poukazoval na to, že po ukončení väzby sa nemohol nikde zamestnať a nikto mu nechcel prácu poskytnúť. Z jeho výpovede však vyplýva, že po prepustení z väzby v decembri 2007 a následne v roku 2008 pracoval čiastočne brigádnicke a v priebehu roku 2008 nastúpil do výkonu trestu pre iný skutok a po jeho prepustení v roku 2013 sa riadne zamestnal. Nie je preukázaná príčinná súvislosť medzi výkonom väzby a neuplatnením sa na trhu práce zo strany žalobcu.

20. Pokiaľ sa týka vplyvu výkonu väzby na vzťah so synom, v tomto smere má súd zato, že väzba zasiahla do vzťahu medzi žalobcom a mal. dieťaťom. V čase väzby mal. nastúpil do prvého ročníka ZŠ od 01.09.2007. Vzťah medzi mal. dieťaťom a žalobcom bol teda vážne narušený v uvedenom období. Je síce pravdou, že v súčasnosti je tento vzťah medzi už plnoletým synom a žalobcom veľmi dobrý, čo bolo potvrdené aj svedeckou výpoveďou matky žalobcu. V uvedenom čase však sa žalobca so svojim synom stýkať nemohol, nemohol mu byť nápomocný ako otec pri nástupe do ZŠ, taktiež boli náročné po citovej stránke návštevy aj mal. dieťaťa u svojho otca v čase výkonu väzby. Žalobca sa v dôsledku väzby nemohol venovať mal. dieťaťu, nemohli byť vo vzájomnom kontakte a rozvíjať svoj vzťah. V tomto smere má súd za preukázanú príčinnú súvislosť medzi výkonom väzby a budovaním vzťahu s mal. dieťaťom.

21. Náhrada nemajetkovej ujmy prichádza do úvahy ako výnimočná forma odškodnenia. Zásah do osobnej slobody jednotlivca výkonom väzby súd považuje za okolnosť, ktorá umožňuje priznať poškodenému aj náhradu nemajetkovej ujmy vzhľadom na závažnosť a intenzitu takéhoto zásahu. Aj keď v čase vydania rozhodnutia o väzbe Zákona č. 514/2003 žiadnym spôsobom nelimitoval výšku náhrady nemajetkovej ujmy s poukazom na uvádzanú judikatúru, musí byť výška náhrady nemajetkovej ujmy podložená určitými objektívnymi kritériami. V prípade žalobcu súd nepovažoval za preukázané jeho tvrdenia o vplyvoch výkonu väzby na jeho zdravotný stav, zásah do jeho spoločenského života, zásah do manželského života, zobrať do úvahy zásah do vzťahu s mal. dieťaťom. Je potrebné však poukázať aj nato, že väzba žalobcu trvala 378 dní a táto okolnosť ako aj samotný charakter väzby spočívajúci v obmedzení osobnej slobody je dôvodom na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy.

22. V prípade neoprávneného obmedzenia osobnej slobody nárok žalobcu na odškodnenie nemateriálnej ujmy vyplýva aj z čl. 5 ods. 5 Dohovoru. Vnútroštátna právna úprava je z hľadiska obsahu nároku na náhradu škody užšia, než aká vyplýva z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a preto je možné priamo aplikovať čl. 5 ods. 5 Dohovoru, ktorý má v súlade s Ústavou Slovenskej republiky prednosť pred zákonnou úpravou. Avšak ani čl. 5 ods. 5 Dohovoru neupresňuje výšku v akej by malo byť odškodnenie za materiálnu škodu a morálnu ujmu poskytnuté. Za situácie, keď v právnych predpisoch neexistujú kritéria pre určenie náhrady nemajetkovej ujmy, ani žiadna metodika výpočtu, ani žiadne bodové ohodnotenie, na základe ktorých by sa výška priznávanej náhrady súdom určila, je treba určiť túto výšku na základe zákona podľa voľnej úvahy súdu. Náhrada by mala byť primeraná, aby mohla splniť odškodňovaciu úlohu, na druhej strane však nemôže byť táto náhrada ani neprimerane vysoká.

23. Primeranosť nemajetkovej ujmy treba vždy posudzovať, resp. určovať aj v kontexte s ďalšími právnymi predpismi, upravujúcimi obdobnú problematiku, kde výška príslušného odškodnenia vyplýva priamo zo zákona, ale aj v kontexte s rozhodnutiami Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu Slovenskej republiky.

24. Vo viacerých rozhodnutiach (napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/378/2015) sudy vychádzali aj zo záverov rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30Cdo/2357/2010, ktorý konštatoval, že časové okolnosti väzby sú objektívne vyjadriteľným kritériom na posúdenie celkovej výšky odškodnenia a preto vychádzajúc z úrovne odškodnenia jednotlivých európskych štátov ako aj zo životnej úrovne v Českej republike vyjadril, že adekvátnym odškodnením je čiastka v rozmedzí 20,- eur až 60,- eur za jeden deň väzby. Podľa názoru súdu tieto konštatovania sú aplikovateľné vychádzajúc aj z pomerov životnej úrovne. Ústavný súd v náleze I. ÚS 702/2016 konštatoval, že zdôvodnenie rozhodnutia, ktoré vychádza z týchto kritérií, je ústavne akceptovateľné a nevykazuje znaky arbitrárnosti. Na podporu uvedeného súd poukazuje aj na rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici pod sp. zn. 13Co/113/2014 a 13Co/179/2016, pri ktorých súd na určenie nemajetkovej ujmy na jeden deň vychádzal z jednej tridsatiny priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za ten ktorý rok. Súd zohľadňujúc uvedené skutočnosti považoval v prípade žalobcu za primerané odškodnenie vo výške 25,- eur za jeden deň väzby. Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca v hospodárstve SR za rok 2007 predstavovala 20 146,- Sk, čo v prepočte činí 668,72 eur. Jedna tridsatina tejto priemernej mzdy teda činí 22,30 eur, ktorá suma by zodpovedala náhrade nemajetkovej ujmy za nezákonnú väzbu za jeden deň. Vzhľadom však aj k preukázateľnému zásahu do osobnostných práv menovaného týkajúceho sa vzťahu žalobcu so synom a teda zásah do jeho rodičovských práv v priebehu jedného roka, súd určil ako primerané odškodnenie 25,- eur za jeden deň väzby. Za 378 dní väzby patrí žalobcovi odškodnenie vo výške 9 450,- eur. Zároveň sa súd v tomto smere stotožnil s výpoveďou žalovanej, že úroky z omeškania žalobcovi z náhrady nemajetkovej ujmy vôbec nepatria, keďže povinnosť na takéto plnenie vzniká až konštitutívnym rozhodnutím súdu, čo je v súlade s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré je zverejnené v Zbierke R 45/2000. S prihliadnutím na všetky uvádzané skutočnosti, súd priznal žalobcovi náhradu trov trestného konania 2 150,43 eur spolu s ročným úrokom z omeškania vo výške 7,5 % od 12.07.2011 do zaplatenia a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 9 450,- eur. Žalobca si v žalobe uplatnil náhradu trov nemajetkovej ujmy vo výške 50 000,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 7,5 % od 27.11.2008. Poukazujúc na odôvodnenie sa táto suma javí byť neprimeraná a preto v tejto prevyšujúcej časti ako aj vo vzťahu k úrokom z omeškania pri nemajetkovej ujme súd túto ako nedôvodnú zamietol.

25. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane konania náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. V sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov konania. Podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane nie však v požadovanej výške. Ide o prípady, keď výška nároku závisí od úvahy súdu. Do takej kategórie spadá aj náhrada nemajetkovej ujmy. Napriek tomu, že nebola žalobcovi priznaná požadovaná suma ako náhrada nemajetkovej ujmy, nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu voči žalovanej súd žalobcovi priznal z prisúdenej sumy. V sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy pri rozhodovaní o náhrade trov konania treba rozlišovať čo je základné a čo sprevádzajúce (nález Ústavného súdu Českej republiky III. ÚS 170/99). Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté. Výška nemajetkovej ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Riešením v týchto sporoch je, že žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy, nie zo sumy žalovanej. Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“, keďže sa skúma vec čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku. Ide o prípady, keď výška nároku závisí od úvahy súdu, ako je v tomto prípade náhrada nemajetkovej ujmy.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať do 15 dní od jeho doručenia v 3 vyhotoveniach, a to prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci.